Avelsrapport

2025

Avelsarbete under 2025

Årets arbete har haft flera viktiga delar. Glaukomprojektet, det nya ögonprotokollet och släktskapsindex är alla delar av kvalitetsförbättring och -utveckling under 2025. Avelskommitén har under året tagit fram underlag för ändringar i klubbens ögonpolicy och samlat information på hemsidan kring släktskapsindex. Om årets arbete med avel ska sammanfattas så kan det beskrivas som utmanande, utvecklande och inspirerande. 2025 har visat att vi ligger stabilt i inavelsgrad och genomsnittliga kullstorlekar. Likaså är höft- och ögonhälsan bibehållet god. Statistiken över Welsharnas resultat på beteende- och personlighetsbeskrivningen visar en positiv utveckling att glädjas åt. Samtidigt är det en mycket liten andel Welsh springer spaniel som har känd mental status.

Avelsstatistik

Sedan pandemin ebbat ut har antalet registreringar gått från ca 620 stycken år 2021 och år 2022 till runt 350 stycken 2023 och 2024. Under 2025 är antal registreringar nere på 306. Sedan 2022 ser vi en ihållande trend där det registreras 30 till 50 fler hanar än tikar per år. Antalet kullar följer trenden med registreringar efter pandemin. Från 100 kullar år 2021 och 87 kullar år 2022 landar antalet kullar mellan 55 och 60 de senaste tre åren. Snitt på antal valpar ligger relativt stabilt oavsett antal kullar och varierar mellan 5,7 och 6,2 valpar per kull under de senaste fem åren.

En annan siffra som också ligger relativt stabil men med en svag minskning är inavelsgraden (beräknad över fem generationer). För 2025 års kullar finner vi en inavelsgrad mellan 0.0 och 6.4 %. Under 2020-talet har vi hittills en genomsnittlig kvot på 0.66. De senaste fem åren har koefficienten sett ut på följande vis:

Årtal	***2021***	***2022***	***2023***	***2024***	***2025***
Kvot	0,63	0,71	0,61	0,70	0,67

För de 54 kullar som är födda under 2025 har 53 tikar och 37 hanhundar använts som avelsdjur. Under 2025 har en hanhund använts till åtta kullar, 30 hanar har fått en kull vardera och resterande sex hanar har använts till mellan två och fyra kullar vardera. En majoritet av uppfödarna har färre än tre kullar om året och många har inte kullar varje år.

Hälsa

Höfter

Höftledsröntgen har varit en del av avelsutvärderingar sedan 80-talet. Resultaten är överlag detsamma från år till år. 88 % av kullarna som föddes under 2025 hade föräldrar med minst B-höfter. För sex kullar hade ett av föräldradjuren C-höft. Majoriteten av hundarna som röntgades bedömdes ha grad A (36 %) eller grad B (41 %). 15 % av hundarna bedömdes ha grad C och ett fåtal med grad D (6.1 %) eller grad E (1.5 %). Vår hälsoenkät 2021 gav inga indikationer på kliniska besvär i form av hältor. Mot den bakgrunden har vi påbörjat en utvärdering av hälsoprogrammet avseende HD.

Ögon

En diskussion om gonioskopi som del av hälsoutvärderingen av rasen pågår bland uppfödarna. Hur denna landar får vi se under 2026 och vilken vikt gonioskopi får inför uppdatering av RAS 2027. Rasen är del av ett nationellt glaukomprojekt och welshägare uppmuntras att delta i detta vid diagnos. Överlag har rasen god ögonhälsa. En handfull hundar har diagnosticerats med PPM Iris affected och ungefär samma mängd med Distichiasis under 2025. För 23 (41.8 %) av kullarna födda under 2025 har båda föräldrarna känd ögonstatus utan anmärkningar. Detta innefattar dock hanar och tikar som ej genomgått gonioskopering.

Fortfarande är antal undersökta individer för litet för att medge någon djupare analys. 34.4 % har fått anmärkningar under tidsperioden 2019-2025. För många diagnoser saknas kunskap om eventuella ärftliga faktorer. Somliga är mycket allvarliga åkommor medan annat inte påverkar den enskilda hunden på iakttagbart vis. PPM iris-iris lindrig och Distichiasis är de vanligaste diagnoserna. PPM-iris-iris lindrig är en besvärsfri ögondiagnos. Registreringarna av Distichiasis anger inte allvarsgrad. Här återfinns allt från helt besvärsfria ögon till fall som kräver veterinärt ingrepp. Denna diagnos är ändå den av dem här redovisade, utöver glaukom, som det finns anledning att avelsmässigt vara mest uppmärksam på. I avelskombinationerna under 2025 finns diagnosen hos ett av föräldradjuren i sju av kullarna (12.7 %).

Mentalitet

Av 2025 års kullar så har fem stycken (9 %) känd mental status för båda föräldrarna. För tolv av kullarna (21.8 %) finns känd mental status för antingen hane eller tik. Under 2025 genomfördes 23 BPH med Welsh springer spaniel. 19 av dessa genomfördes med skott. Två stycken genomfördes utan skott och två stycken prov avbröts av föraren. Av hundarna var 14 stycken hanar och nio stycken var tikar. Det som kan sägas om utvecklingen under åren 2017-2024 är:

- ”Glad i människor” har ökat från 1.9 till 2.3
- ”Trygg” har ökat från 2.9 till 3.7
- Föremålslek ”lekfullhet” har ökat från 1.8 till 2.2
- Närmande av person ”glad i människor” har ökat från 1.7 till 2.6
- Närmande av person ”trygg” har ökat från 2.6 till 3.0
- Skott ”trygg” har ökat från 3.1 till 3.9
- Över alla moment ”positiv” har ökat från 2.9 till 3.3

I övrigt ligger värdena någorlunda stabilt under åren. Noteras kan att det även gäller 0.0 i argsinthet och under 0.3 i ljudlighet över alla moment. Argsinthet under 0.3 vid närmande av person och vid visuell överraskning.

Arbete framåt

Under 2026 fortsätter arbetet med att uppmuntra ägarna till Welshar som drabbats av glaukom att delta i forskningsprojektet. Hälsoformuläret kommer utvecklas så welshägare kan anmäla sjukdom och dylikt för sin hund och vi kan få en samlad dokumentation och statistik att bygga vår avelsstrategi på. Även en enkät kring rasens mentalitet kommer skickas ut för att tillsammans med tidigare datainsamlingar och SKKs sammanställning över rasens genomsnittliga värden i BPH utgöra underlag för avelsstrategin. Den rasspecifika avelsstrategin (RAS) ska vara färdiguppdaterad under 2027. Arbetet med denna kommer förankras bland uppfödarna och medlemmarna.

Avelsstrategin innefattar flera delar kring hälsa och mentalitet. Grunden för att få en hållning som är praktiskt genomförbar och som efterlevs är dialoger kring exempelvis hur vi ska skapa en genetiskt större mångfald i de avelskombinationer som görs, hur vi ska förhålla oss till gonioskopering samt röntgen av höfter och armbågar som delar av vår hälsoutvärdering. Genom att arbeta tillsammans för rasen kan informationsutbyte och kunskapsspridning ske. Nyckeln i dessa dialoger är transparens. Det är styrelsens önskan att samarbeta med uppfödare för att kunna stödja dem på relevant vis. Det är också av vikt att welshägare kan ta del av information samt stöttas i och inspireras till att delta i våra hälsoutvärderingar – för rasens och de härliga hundarnas skull. En person eller part kan inte göra allt, men tillsammans kan vi åstadkomma mycket.